

10

**tarinaa
paikallisyhteisöjen
kehittämisestä**

10 tarinaa
paikallisyhteisöjen
kehittämisestä

Johdanto

Tavalliset ihmiset sosiaalisen muutoksen ohjaajanpaikalla

Tämä käsikirja on täynnä kertomuksia ihmisten aikaansaamista muutoksista ja vahvoista henkilöistä, jotka ovat vaikuttaneet näihin muutoksiin. Sen tarkoituksena on osoittaa tietä yhteisöjen rakentajille (caddieille), jotka haluavat kiihkeästi että kansalaiset istuvat itse kuljettajan paikalla yhteiskunnan muutoksissa, sekä kehottaa kaikkia yhteisöjen kanssa tehokkaasti toimimaan pyrkiviä vastaamaan kahteen tärkeään kysymykseen:

1. Missä asioissa korvaamme, kontrolloimme, tukahdutamme ihmisten mahdollisuutta luoda itse ja olla mukana luomassa omaa ja yhteisönsä hyvinvointia?
2. Miten voimme kuunnella tarkemmin mistä tavalliset ihmiset ovat niin huolissaan että ryhtyvät toimiin, ja mitä he toivoisivat meidän tekevän voidaksemme olla avuksi heidän pyrkimyksissään?

Ei voi olla mitään yhteisön korvaavaa, kestäväää mekanismia, joka huolehtisi maapallosta, talouselämästäamme sekä terveydestämme ja hyvinvoinnistamme. Tähän kaikkeen tarvitaan omaa ihmisyyksilön sisäistä voimaa, kykyämme vastata yhdessä muutoksesta.

Usko siihen, että tiettyjä asioita voivat saada aikaan vain yhteisöksi järjestyneet ihmiset, on yhteisön tehokkaan kehityksen

ydin. Ehkäpä kaikkein tärkein tällainen asia on taito muodostaa viihtyisiä yhteisöjä, missä kaikki tuntevat olonsa kotoisaksi ja jokainen voi olla mukana kykyjensä mukaan. Ulkopuoliset asiantuntijat eivät pysty kasvattamaan lapsiamme, huolehtimaan vanhuksista tai luomaan ystävyyssuhteitamme. He eivät voi elää meidän elämäämme eivätkä kuolla puolestamme. Näihin haasteisiin meidän on vastattava omin voimin. Tekemällä niin varmistamme, että ne asiat joita rakastamme vaikuttavat elämäämme ja yhteiskuntaamme, samalla kun asiantuntijat ja järjestelmät tukevat meitä kuten caddie tukee golfin pelaajaa.

Luotaessa sisäisesti vahvoja yhteisöjä on parasta aloittaa siitä mitä ihmisillä jo on, paikallisista kyvyistä ja resursseista: nähdä että lasi on jo puoliksi täynnä eikä vielä puoliksi tyhjä. Kestävää kehitystä ei ole koskaan rakennettu ihmisten kurjuuden varaan. Juuri siksi meidän on syytä välttää ihmisten arviointia heidän puutteidensa ja puutostensa pohjalta. Ainoa mikä tarvitsee arviointia on tarpeiden arviointi sinänsä, sillä aivan liian usein se johtaa asukkaat siihen käsitykseen, että jos heidän yhteisössään jotakin voidaan parantaa, se tapahtuu vain siten, että joku ulkopuolinen tulee ja hoitaa asian.

Tämä käsitys on esimerkki epäterveestä riippuvuudesta, jollainen voi syntyä jos yliarvioimme ulkoisten asiantuntijoiden kyvyn vastata paikallisiin haasteisiin. Silloin ei lainkaan huomata jokaisessa yhteisössä piilevää ilmiselvää aarretta.

Tämä aarrekatko on täynnä yksilöiden kykyjä ja lahjakkuuksia, paikallisten kerhojen ja harrastusryhmien aikaansaannoksia, luonnollista ja rakennettua ympäristöä, taloudellista toimintaa ja perittyjä arvoja. Tämä kaikki on löydettävissä mistä tahansa kaupunginosasta.

Tässä käsikirjassa tarkastellaan ihmisiä ja heidän yhteisöjään osin jo valmiina, osin puutteellisina. Se kuvailee hienosti tukihenkilöiden kykyä saada ihmiset keskustelemaan keskenään, havaitsemaan mitä heillä on ja käyttämään sen hyväkseen. Tehokas yhteiskunnan kehittäjä tukee näitä keskusteluja, laajentaa ja syventää niitä sekä ruokkii kansalaisten itsensä johtamaa toimintaa, mutta ei milloinkaan ohjaa tai johda sitä.

Viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana merkittävä joukko yhteisöjä, julkishallinnon yksiköjä, vapaaehtoisjärjestöjä, asumiseen liittyviä yhdistyksiä ja paikallista hallintoa kautta maailman on muuttanut tämän yksinkertaisen mutta mullistavan väitteen onnistuneeksi käytännön toiminnaksi, jolla saadaan aikaan todellista kestävää sosiaalista ja taloudellista muutosta. CADDIES-projektin tiimi on kyseisen suuntauksen henkisiä johtajia Pohjois-Euroopassa, ja tämä käsikirja tarjoaa tärkeän tiekartan kaikille jotka haluavat liittyä mukaan.

Cormac Russell

Toimitusjohtaja, Nurture Development, www.nurtureddevelopment.ie

Tiedekunnan jäsen, ABCD Institute, Northwestern University, Illinois.

Kohti voimaantuneita kaupunginosia

Voimaantuminen. Innostus. Yhteistoiminta.

Kolme vahvaa sanaa. Mieti niitä. Toimivatko ne?

Jos sinulla on jokin tehtävä, toimi tai ongelma ja hallussasi nämä kolme tekijää – voimaantuminen, innostus ja yhteistoiminta – voiko tämä yhdistelmä mielestäsi olla toimiva? Me uskomme vahvasti niin. Pian huomaat miksi ja millä tavoin.

Caddie kantaa golfarin välineitä ja tarjoaa hyödyllisiä neuvoja ja henkistä tukea. Hyvä caddie tuntee pelattavan golfradan haasteet ja esteet sekä parhaan strategian sen pelaamiseen. Juuri tästä on ollut kyse CADDIES-projektissakin: tuen tarjoamisesta. Projektin ytimenä on ollut selvittää, miten erilaisia asukasryhmiä voidaan motivoida osallistumaan ja kantamaan pysyvää vastuuta omista naapurustoistaan. Vertaus golfiin ei ole niin keinotekoinen kuin miltä se ehkä kuulostaa: caddie on henkilö joka tukee, neuvoo ja auttaa valitsemaan oikeat työkalut. Caddie kulkee pelaajan takana eikä itse osallistu toimintaan. Caddie jättää varsinaiselle pelaajalle niin vastuun kuin vapaudenkin – tässä tapauksessa asukkaalle. Se on ainoa tapa aktivoida ihmiset oman ympäristönsä kehittämiseen. Tässä oppaassa on kymmenen caddien kertomukset Ruotsista, Suomesta ja Latviasta.

– Caddies- tarinat

Teoriassa yhteiskunnan kehitykseen on yhtä monta menetelmää ja ajatusta kuin sen parissa työskenteleviä ihmisiä. Ei ole väliä, mitä menetelmää päätämme käyttää tai mistä innostumme; se vaihtelee kuitenkin ensimmäisestä päivästä aina prosessiin loppuun saakka. Kaikkia menetelmiä tai ideoita joudutaan soveltamaan juuri tiettyihin oloihin ja mukauttamaan jollain tavoin kulloisenkin ympäristön tarpeisiin. Siinä mielessä tämä käsikirja ei eroa muista. Kerromme tässä koko tarinamme sekä tarjoamme opastusta askel askeleelta, parhaat neuvomme kommunikointiin ja caddies-toiminnasta oppimamme pääasiat – myös oman luovuuden käyttäminen on suotavaa. Jokainen ympäristö on ainutkertainen, eikä mitään ongelmia ratkaista tai etuja saavuteta pelkästään kopioimalla tai yhdistelemällä. Olemme pyrkineet luomaan käsikirjan, josta saatte vinkkejä ja ehdotuksia toimintaa varten. Voitte myös soveltaa ehdotuksiamme vapaasti mihin tahansa ympäristöön ja muuttaa niitä tarpeen mukaan. Toivomme, että näiden menetelmien käyttö omassa ympäristössänne tuottaa teille yhtä paljon uutta tietoa ja iloa kuin meillekin, ja että seurauksena on monta uutta menestystarinaa!

Caddies-projekti – Hyresbostäder i Norrköping AB, Helsingin kaupunginosayhdistykset ry Helka sekä Riian kaupungin asunto- ja ympäristötoimi yhteistyössä.

Mitä opimme?

1. Kaikkien toimijoiden osallistuminen on tärkeää
Prosessin koordinoitua tarvitaan

2. Tervehdi rintamerkillä!
Kerää ja kerro kaupunginosan tarinoita
Helppoja ja vaivattomia keinoja solmia yhteyksiä naapureihin

3. Käytä epävirallisia tilaisuuksia suhteiden luomiseen
Lähtökohtana naapurien keskusteluyhteys
Mene sinne missä ihmiset ovat!

4. Sytytä kiinnostuksen ensimmäinen kipinä
Ota selvää olemassa olevista resursseista
Samaan suuntaan katsominen avaa uusia, laajempia mahdollisuuksia kaikille

5. Madalla osallistumiskynnystä
Paikalliset toimijat asiantuntijoina
Kaksi perusasiaa, kun aloitat toiminnan

Tarinat

Erilaisia toimijoita, yhteinen päämäärä

14

Vahvista kaupunginosan identiteettiä kohottamalla yhteishenkeä

22

Naapurustopäivä – naapurit yhdessä

30

Verkostoi paikallisia toimijoita vahvistaaksesi yhteistyötä

38

Kaupunginosan toimintaryhmä

46

Mitä opimme?

6. Löydä hyviä perusteita osallistumiselle

Prosessit ovat pitkiä – pidä osallistujat ajan tasalla ja informoi heitä
Uusien kohderyhmien tavoittamiseen tarvitaan mielikuvitusta

7. Voimakas tahto voittaa byrokratian

Oikeanlainen viestintä johtaa myönteiseen päätökseen
Älä anna periksi ensimmäisestä vastoinkäymisestä!

8. Tapaamispaikka on elintärkeä paikallisen toiminnan suunnittelulle

Unohda totutut ajatusmallit
Etsi ratkaisuja, joissa useammat osapuolet voittavat

9. Havaitse aktiiviset!

Mitä enemmän tiedän, sitä enempään pystyn!
Aina on joku joka osaa tarttua ohjaksiin – etsi hänet!

10. Ole aloitteellinen

Kiinnostavat aiheet motivoivat toimintaan

Tarinat

Miten löytää uusia kohderyhmiä

54

Yhden naisen unelma koko naapuruston hyväksi

62

Kaupunginosan yhteisen tapaamispaikan löytäminen

70

Kaupunginosan tulevaisuus on sen aktiiveissa

78

Parannetaan liikenneturvallisuutta yhteistyössä viranhaltijoiden kanssa

86

11. Projektitiimin päätössanat

94

ERILAISIA TOIMIJOITA, YHTEINEN PÄÄMÄÄRÄ

- Laadi kaupunginosalle yhteinen 'toivomuslista'

Poliitikkoja, opettajia, asukasyhdistysten edustajia, asukkaita, vapaaehtoisia... Yli 100 henkilöä on koontunut Norrköpingin Ringdansenin koulun juhlasaliin keskustelemaan asuinympäristön kestävä kehityksen edistämisestä. Ihmisillä on erilaiset päivärutiinit, mutta yhteinen kiinnostuksen kohde: kehittää parempi ympäristö jossa elää ja työskennellä.

Alueen kehittämisestä vastaavat yleensä monet eri toimijat, eikä työtä pysty aina sovittamaan yhteen. Jokaisella on omat lähtökohdansa. Yhteistä on kuitenkin kiinnostus kehittää omaa aluetta niin, että se olisi parempi paikka elää ja työskennellä. Yksi CADDIES-tavoitteista oli yhdistää eri toimijoiden ideat ja luoda alueen kehittämiselle yhteinen visio. Vaikka kehittämisprosessin toimijoilla olisi erilaisia rooleja, voidaan löytää tiettyjä yhteisesti tärkeitä asioita. Tämä toive oli Ringdansenissakin.

“Open Space”-menetelmä on kestoltaan rajoitettu kokous, jonka esityslistan laativat osallistujat itse.”

Open Space valittiin työskentelytavaksi, koska tavoitteena oli saada kaikki alueen kehittämisestä kiinnostuneet osapuolet keskustelemaan ja laatimaan yhteinen prioriteettilista alueen kestävä kehitykselle. Open Space -menetelmä on kestoltaan rajoitettu kokous, jonka aiheilista laativat

osallistujat itse. Kokouksessa keskustellaan aiheista asioista pienryhmissä. Lopuksi osallistujat asettavat päivän aikana kootut asiat tärkeysjärjestykseen kunkin organisaation ja toimijan näkökulmasta. Ringdansenin kokouksessa esiin tuli yhteensä 19 eri aiheita: miten luoda lisää työpaikkoja alueelle, miten parantaa alueen mainetta, miten saada eri toimijat parempaan yhteistyöhön, jne. Kaikki nämä kysymykset ja niiden yhteydessä käyty keskustelut koottiin yhdeksi asiakirjaksi.

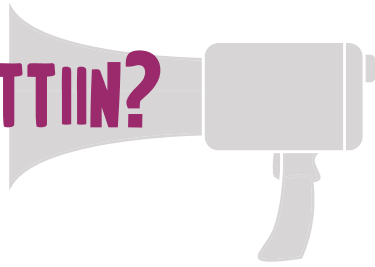
Menetelmä on varsin tehokas ja demokraattinen. Lopputuloksena on alueen toimijoiden tärkeysjärjestykseen asettamia ideoita ajankohtaisista kysymyksistä. Kokouksen dokumentoitu yhteenveto on vahva työväline

jatsoon, sillä kaikki tilaisuuden osallistujat ovat saaneet vaikuttaa sen luomiseen tasapuolisesti, olivatpa he päättäjiä tai alueen asukkaita.

* Lisää tietoa Open Space -menetelmästä:
www.wikipedia.org

MITÄ OPITTIIN?

KAIKKIENTOIMIJOIDEN OSALLISTUMINEN ON TÄRKEÄÄ

On vaikea protestoida, jos kaikki ovat olleet mukana! Kun kaikki osallistuvat tärkeysjärjestyksestä sopimiseen, toimijoilla on pienempi riski ajautua omiin suuntiinsa.

PROSESSIN KOORDINOINTIA TARVITAAN

Open Space -menetelmä tuottaa tehokkaan asiakirjan, jota voidaan käyttää hyväksi monin eri tavoin. On hyvä, että joku hoitaa prosessia ennen tapahtumaa, sen aikana sekä sen jälkeen. Hän voi antaa palautetta kaikille mukana olleille. Prosessin tulisi antaa elää.

Muista kommunikoida!

Kutsu: sanat, muotoilu, faktat!

Mieti kutsusi perinpohjaisesti. Houkutteleeko se kaikkia kohderyhmiä? Välittääkö se haluamasi viestin? Kertooko se mistä on kyse? Kutsu luo ensivaikutelman – hyödynnä se parhaasi mukaan!

Kutsu henkilökohtaisesti ne, jotka todella haluat mukaan

Monet saavat jatkuvasti kutsuja eri

tilaisuuksiin. Soita ja kutsu avainhenkilöt henkilökohtaisesti tapahtumaan.

Tee tapahtumasta asiakirja ja anna palautetta

Osallistujat tarvitsevat palautetta tapahtuman jälkeen. Lähetä kaikille yhteenveto ja liitä mukaan kaikki aiheet sekä tärkeysjärjestys. Kaikki osallistujat voivat välittää viestiä eteenpäin.

Miten tuottaa yhteinen lista tärkeimmistä asioista

MITEN TOIMITAAN?

- 1. Lähtökohtana on tarve listata ajankohtaisimmat asiat alueella**
- 2. Päättää koordinoijat ja Open Space -vetäjä**
- 3. Laadi vieraslista ja kutsu – ja lähetä kutsut!**

MITÄ TARVITAAN?

Menetelmä, esimerkiksi Open Space. Tietoa menetelmästä ja mitä hyötyä siitä on.

Mieti kuka voi vetää tapahtuman alusta loppuun; joku joka tuntee menetelmän.

Käy läpi kontaktisi ja päättää keitä haluat mukaan ja miten kutsua heidät (suullisesti, sähköpostitse, kirjeitse jne.). Kerro kutsussa selkeästi tapahtuman tarkoitus ja ajankohta, ja miksi henkilö halutaan mukaan.

MITEN TOIMITAAN?

4. Valmistelee tapahtuma hyvin

5. Toteuta tapahtuma

b. Tee yhteenvedot

7. Anna palautetta päivästä ja siitä miten tuotettua materiaalia hyödynnetään tulevaisuudessa

MITÄ TARVITAAN?

Kokouspaikka on tärkeä. Huolehdi että kaikille on tilaa. Tilaa virvokkeita jne. Huolehdi osallistujien viihtyvyydestä ja huomioi kaikki. Varaa muistiinpanovälineitä ryhmille. Käy läpi päivän ohjelma avustajien kanssa ennen tapahtumaa.

Varmista että kaikki vastuhenkilöt ovat paikalla antamassa tietoja käytännön asioista (saniteettitilat, ruokailu, päivän aikataulu jne.). Pidä hauskaa ja nauti inspiroivasta ilmapiiristä!

Tee keskustelujen tuloksista (mielellään kuvitettu) yhteenvetoasiakirja, jonka kaikki osallistujat voivat saada.

Lähetä osallistujille palaute ja varmista että kaikki saivat sen. Lisää joitakin ajatuksia materiaalin ja tulosten hyödyntämisen mahdollisuuksista jatkossa.

Margareta Wandel – 'Tänk om' -projektin
vetäjä (Norrköping)

"Norrköpingin kaupunki haluaa käyttää Open Space
-tapahtuman tuloksia yleisemminkin alueiden kehittämiseen
liittyvässä toiminnassaan. Päivä toi monia hyviä ehdotuksia.

Levittäkää tietoa ja hyödyntäkää yhdessä

luotua kontaktiverkostoa."

VAHVISTA KAUPUNGINOSAN IDENTITEETTIÄ KOHOTTAMALLA YHTEISHENKEÄ

Kävellessään Helsingin Kannelmässä, voi nähdä ihmisten rintapielissä tai laukuissa napin, jossa lukee “Moi!”. Se kertoo, että he haluavat tutustua muihin alueen asukkaisiin. Yhteenkuuluvuuden tunnetta vahvistaa myös kuukausittain uusi “Kannelmäen kasvo”, joka esittelee itsensä paikallisessa illassa. Mainioita tapoja tutustua naapureihin!

Kannelmäen kaupunginosan identiteetin vahvistamisen ajatus syntyi CADDIES-projektin työpajassa asukkaiden toiveesta tutustua naapureihinsa paremmin. Lähistöllä asuvien tervehtimistä pidettiin tärkeänä. Se päätettiin toteuttaa “Saa moikata!”-rintamerkkien avulla, jotka kannustaisivat ihmisiä tutustumaan toisiinsa tervehtimällä. CADDIES tuki kampanjaa hankkimalla tarvikkeet sekä avustamalla rintamerkkien valmistuksessa. Nappeihin painettiin suomeksi ja muillakin kielillä

erilaisia tervehdyksiä, kuten “Hei!” ja “Moi!”. Rintamerkkejä jaettiin erilaisissa CADDIES-tapahtumissa, etenkin keväällä 2010 ja niistä tuli niin suosittuja, että ne loppuivat nopeasti. Kevään tapahtumien jälkeen ihmiset käyttivät ylipäin väreilläisiä rintamerkkejä kaikkialla Kannelmäessä. Riemastuttava näky!

Toinen tapa, jonka avulla kannelmäkeläiset halusivat lisätä asukkaiden arvostusta omaa lähiötään kohtaan, oli esitellä alueel-

la asuvia henkilöitä. Järjestettiin tapahtumasarja nimeltä “Kannelmäen kasvot”, joka toi esiin paikallisia kykyjä. Ideana oli etsiä paikallisia ihmisiä, jotka kertovat yleisölle työstään tai harrastuksestaan. Paikallinen kulttuurikeskus ja kirjasto innostuivat asiasta ja tarjosivat tilat. Sarja käynnistyi syksyllä 2010. Ensimmäinen vieras oli alueella asuva kielenkääntäjä Alice Martin. Tapahtuman jälkeen on ollut monenlaisia paikallisia esityksiä noin kerran kuussa. “Kannelmäen kasvot”-sarja sai alkunsa ideatyöpajoista ja jatkuu paikallisin

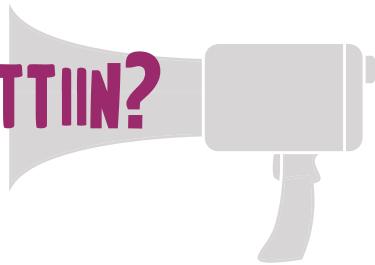

“Käytettiin myös erikielisiä tekstejä, osoituksena siitä että kaikki ovat tervetulleita alueelle.”

voimin. Se on erinomainen tapa saada ihmiset huomaamaan, miten paljon hienoja kiinnostavia ihmisiä kaupunginosassa asuu ja työskentelee.

MITÄ OPITTIIN?

Kätevä ja hauska
ensiaskel osoittaa, että
sinua saa lähestyä.

TERVEHDI RINTAMERKILLÄ!

KERÄÄ JA KERRO KAUPUNGINOSAN TARINOITA

Jokaisella on tarina
kerrottavanaan. Keräämällä
ja kertomalla niitä voi oppia
tuntemaan toisensa ja
rakentaa luottamusta. Nauti
monipuolisuudesta ja ole ylpeä
kaupunginosastasi!

HELPPOJA JA VAIVATTOMIA KEINOJA SOLMIA YHTEYKSIÄ NAAPUREIHIN

Niitä voi soveltaa missä vain.
Hauskuus on mauste, joka viehättää
kaiken ikäisiä, kaikkialla.

Muista kommunikoida!

Näytä innostuksesi!

Jos et itse ole innostunut, eivät muutkaan innostu. Ei ole olemassa järjestömiä ideoita! Järjetön on vain se, joka ei kuuntele.

Muista mediatiedottaminen

Paikalliset tapahtumat ja kampanjat saavat huomiota tiedotusvälineissä. Myönteiset artikkelit lisäävät haluttua kehitystä ja vahvistavat toiminnan vaikutusta. Voit pitää säännöllisesti yhteyttä paikallisiin toimittajiin.

Palkitse ihmisiä kiitoksin

Muista kiitoksen voima! Myönteinen palaute lisää halua osallistua paikalliseen toimintaan toistekin.

Arkistoi tapahtumat nettiin

YouTube ja muut vastaavat palvelut ovat hyviä paikkoja jakaa videoita tapahtumista.

Miten vahvistaa kaupunginosan identiteettiä

MITEN TOIMITAAN?

- 1. Päätä mitä haluat tehdä vahvistaaksesi kaupunginosan identiteettiä**
- 2. Etsi paikallisia toimijoita yhteistyökumppaneiksi**
- 3. Suunnittele toiminta huolellisesti**

MITÄ TARVITAAN?

Järjestä paikallisille toimijoille ideointityöpaja. Nimeä koordinoija ohjaamaan valittua toimintaa.

Ota yhteyttä paikallisiin yhdistyksiin, yrityksiin ja aktiivisiin asukkaisiin. Kokoa ryhmä ja nimeä vetäjä organisoimaan toimintaa. Muistuta kaupunginosan identiteetin vahvistamisen hyödyttävän kaikkia paikallisia toimijoita. Etsi paikallisia sponsoreita tukemaan toimintaa.

Mieti yksityiskohtia ja tarvittavia välineitä, valmistelee toimintaa. Laadi aikataulu ja tarkistuslista muistaaksesi kaikki yksityiskohdat. Tiedota toiminnasta käyttämällä monia eri kanavia.

MITEN TOIMITAAN?

4. Pidä hauskaa

5. Ajattele strategisesti

b. Anna ihmisille syy jatkaa toimintaa

MITÄ TARVITAAN?

Kun toiminta alkaa, näytä hyvää esimerkkiä olemalla hyväntuulinen. Yritä saada tulijat mukaan toimintaan. Pidä hauskaa!

Arvioi sopivin välein, onko järkevää jatkaa samalla tavoin vai tulisiko tehdä muutoksia. Vahvistuuko paikallinen identiteetti? Älä anna periksi – hyvien toimintamuotojen vakiintuminen vie aikaa.

Motivointi on todella tärkeää vapaaehtoistyössä. Varmista että toimintaa organisoivat ihmiset tietävät, että heitä arvostetaan ja että heidän panoksensa on arvokasta koko kaupunginosan identiteetille. Siten he sitoutuvat toimintaan.

Kimmo Rönkä – Kannelmäen asukas ja
yksi "Kannelmäen kasvot"-tapahtumien
järjestäjistä (Helsinki)

"Kannelmäki on täynnä ainutlaatuisia kykyjä.

Yhdessä he muodostavat rikkaan ja monipuolisen perustan
paikalliselle toiminnalle. "Kannelmäen kasvojen" esittelyillat

korostavat sitä, että me olemme kaikki yhtä tärkeitä ja

että meillä on oma roolimme täällä."

NAAPURUSTOPÄIVÄ - NAAPURIT YHDESSÄ

- Mahdollisuus tavata muita naapuruston asukkaita

Riikalaiset muuttavat varsin harvoin. Silti on tavallista, että saman talon asukkaat eivät tunne toisiaan. Vaikka talossa asuisikin aktiivinen ja toiminnan vetäjäksi sopiva henkilö, hänenkin on usein vaikea kertoa ideoistaan naapureille. Asukkaat eivät ole tietoisia mahdollisista yhteisistä intresseistään, lukuun ottamatta sitä että asuvat samassa rakennuksessa.

Rohkaistakseen naapureita yhteistoimintaan lähti Plavniekissa (naapurusto Latgalen lähiössä) asuva Marite järjestämään "naapurustopäivää". Hän oli aikaisemmin osallistunut joihinkin CADDIES-projektin tiedotustilaisuuksiin ja ymmärsi, että kaikkien asukkaiden tulisi toimia yhdessä haasteiden ratkaisemiseksi. Jos he tunsivat toisensa paremmin, he voisivat vaihtaa ajatuksia, keskustella keskenään ja tuoda esiin ideoitaan.

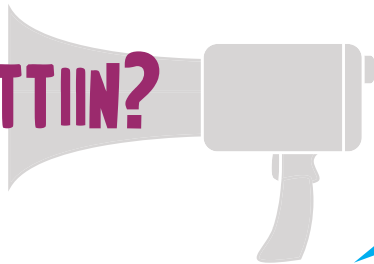
Epämuodolliset tapahtumat ja tilanteet ovat parhaita tapoja lähentää ihmisiä toisiinsa.

Marite ja CADDIES-tiimi päättivätkin järjestää useita "naapurustopäiviä" eri puolilla Latgalen lähiötä ja kutsuivat niihin kaikki lähistöllä asuvat. Lapsilta tällainen toiminta sujui varsin vaivattomasti, mutta vanhempi väki oli aluksi pidättyväisempää. Joitakin vaivasi ujous ja toisia kahden kielen haaste.

“Epämuodolliset tapahtumat ja tilanteet ovat parhaita tapoja lähentää ihmisiä toisiinsa.”

Kahdesta eri kotikielestä (latvia ja venäjä) huolimatta asukkailla oli sama näkemys siitä, miten omaa ympäristöä tulisi kehittää ja mitkä ovat sen hyviä ja huonoja puolia. Tämä ilmeni kyselykaavakkeista, joita asukkaat täyttivät jokaisen tapaamisen jälkeen. CADDIES-tiimi ymmärsi ajan mittaan, että epämuodollisten, hauskojen ja kiinnostavien tapahtumien järjestäminen on paras tapa saada asukkaat tutustumaan toisiinsa, keskustelemaan ja viettämään yhteistä aikaa naapurustossaan!

MITÄ OPITTIIN?

On helpompi tutustua naapureihinsa kun voi samalla nauttia musiikista tai muista esityksistä.

KÄYTÄ EPÄVIRALLISIA TILAISUUKSIA SUHTEIDEN LUOMISEEN

LÄHTÖKOHTANA NAAPURIEN KESKUSTELUYHTEYS

Naapuruston yhteishengen syntyminen voi viedä aikaa, mutta prosessi voi alkaa yksittäisten talojen asukkaiden tapahtumista.

MENE SINNE MISSÄ IHMISET OVAT!

Konkreettinen tapa saada ihmiset kiinnostumaan naapuruston kehittämisestä on mennä tapaamaan heitä heidän omissa oloissaan – vaikkapa pihalla.

Muista kommunikoida!

Ole luova!

Ilmoita tapahtumista värikkäillä, innostavilla mainoksilla!

Lähesty kohderyhmääsi

Kerro tulevista paikallisista tapahtumista menemällä asukkaiden luokse. Ihmiset tuntevat olonsa varmemmaksi ja turvallisemmaksi omassa lähiympäristössään.

Panosta hyvään alkuun

Aloita tapahtuma miellyttävillä ja myönteisillä aiheilla. Syventyminen ongelmiin heti aluksi voi pilata osallistujien hyvän mielen.

Älä unohda kiittää!

Ota tapahtumasta valokuvia ja lähetä niitä osallistuneille palautteen kera.

Naapurustopäivä – naapurit yhdessä

MITEN TOIMITAAN?

1. Kokoa pieni aktiiviryhmä omassa talossasi
2. Laadi tapahtumaa varten toimintasuunnitelma
3. Valitse tapahtumapaikka
4. Järjestä pelejä, kilpailuja ja esityksiä tapahtumaan
5. Tiedota tapahtumasta houkuttelevilla, erottuvilla julisteilla sekä suullisesti

MITÄ TARVITAAN?

Keskustele ideastasi lähinaapurien kanssa (ehkä saman porraskäytävän asukkaiden).

Ota selvää miten naapuripäivä parhaiten järjestetään.

Tällaisia tapahtumia on yleensä järjestetty kesäisin, ulkona. Yritä ottaa ulkotilat käyttöön.

Käytä tapahtuman viihdeohjelmaan olemassaolevia organisaatioita: läheisten taideopistojen sekä kulttuuri- ja urheilukeskusten edustajia, siis paikallisia kykyjä. Jos et voi, käytä ammattilaisia.

Epämuodollisuus voi rohkaista ihmisiä tulemaan mukaan ja osallistumaan.

MITEN TOIMITAAN?

b. Hanki virvokkeita

7. Valitse tapahtumalle johtaja

8. Osallistu itsekin tapahtumaan

9. Anna ja ota vastaan palautetta

MITÄ TARVITAAN?

Koska tällaiset tapahtumat järjestetään yleensä kesällä, kannattaa hankkia osallistujille virvokkeita. Sekin korostaa tapahtuman vapaamuotoisuutta.

Joku naapureista voisi olla sopiva.

Ihmisille on tärkeää tavata tapahtuman järjestäjät voidakseen keskustella heidän kanssaan ja kiittääkseen heitä.

Vuorovaikutteinen viestintä on ehdottoman tärkeää. Kiitä osallistujia ja kehoita heitä kertomaan ajatuksistaan ja tuntemuksistaan tapahtuman jälkeen.

Marite Spudasa – paikallinen
aktivisti (Riika)

"Aloita naapurustosi muuttaminen itsestäsi. Tutustu samoin
ajatteleviin naapureihin ja muista että epämuodollisessa
ilmapiirissä asiat sujuvat. Kun ensimmäinen pisara putoaa
seisovaan veteen, se saa aina aikaan pieniä laineita,
ja renkaat leviävät yhä kauemmas."

VERKOSTOI PAIKALLISIA TOIMIJOITA VAHVISTAAKSESI YHTEISTYÖTÄ

Lämpimänä kesäkuun iltapäivänä 800 ihmistä on kokoontunut Norrköpingin Ringdanseniin. Joukko somaleja tanssii ja soittaa, ihmiset juovat kahvia ja teetä ja maistelevat kakkuja joka puolelta maailmaa. Tapahtuma toteutui, kun joukko paikallisia toimijoita ryhtyi yhteistyöhön ja löysi tarvittavat resurssit ja energian omasta keskuudestaan.

Kaikki alkoi kolmen eri toimijan (kunta, asuntoyhtiö ja nuorisokeskus) turhautumisesta yhteistyön puutteeseen sekä tapahtumien vähyteen Ringdansenissa kesäkuukausina. Syksystä kevääseen oli paljon tapahtumia, mutta kesäkuukausina tuskin mitään, järjestävien tahojen kesälomien vuoksi. Ensimmäisessä yhteistyötapaamisessa huomattiin, että alueella on monia muitakin paikallisia toimijoita, mutta ne kaikki järjestivät tapahtumiaan yksin, aivan kuten nämä kolme. Syntyi ajatus järjestöjen ja toimijoi-

den foorumista, joka mahdollistaisi paremman yhteistyön ja alueen resurssien hyödyntämisen. Toimijakolmikko aloitti muutamasta yhteistyöideasta, joita foorumilla oli esitetty. Ehdotuksiin kuuluivat kulttuurifestivaali, nuorison urheiluilat sekä yhteinen kalenteri alueen toiminnalle.

Nämä kolme toimintamuotoa toteutettiin ensimmäisenä kesänä. Niiden suunnittelussa ja itse tapahtumissa aloite tuli alkuperäiseltä kolmikolta, muiden järjestöjen kuunnellussa ja osallistuesssa. Käännekohta tuli näiden en-

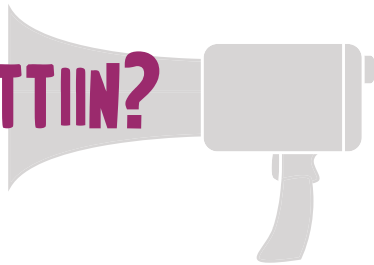
simmäisten yhteisten kokemusten jälkeen, kun kysymys tulevaisuudesta nostettiin esille. Kaikilla toimijoilla oli uusia ehdotuksia toimintamuodoiksi, ja kaikki olivat motivoituneita jatkamaan yhteistyötä, joka oli alkanut vasta joitakin kuukausia sitten.

“Kaikilla toimijoilla oli uusia toimintaehdotuksia sekä motivaatiota jatkaa.”

Yhtäkkiä ensimmäisten tapahtumien kuunteli-joista ja osallistujista oli tullut aloitteentekijöitä. Alkuperäiset aloitteentekijät puolestaan saattoivat astua taka-alalle ja ottaa ensisijaisesti tukijan roolin kaupunginosan tulevien tapahtumien toteuttamisessa.

MITÄ OPITTIIN?

Paikallisissa verkostoissa on valtava määrä positiivista energiaa ja motivaatiota – se täytyy vain saada hyödynnettyä.

SYTYTÄ KIIINNOSTUKSEN ENSIMMÄINEN KIPINÄ

OTA SELVÄÄ OLEMASSA OLEVISTA RESURSSEISTA

Kaikki toimijat voivat osallistua jotenkin. Käytä luovuutta ja synergiaa löytääksesi resursseja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen!

SAMAAN SUUNTAAN KATSOMINEN AVAA UUSIA, LAAJEMPIA MAHDOLLISUUKSIA KAIKILLE

Yhteistyöllä saavutamme paljon enemmän kuin tekemällä asioita yksin. Kiinnostus yhteistä kaupunginosaa kohtaan voi tuottaa uusia hedelmällisiä yhteistyön muotoja.

Muista kommunikoida!

Pidä yhteistyökumppanit ajan tasalla

Pidä huolta että kaikki toimijat saavat palautteen ja tilannekatsaukset kaikista oleellisista tapaamisista. Kaikki eivät pääse jokaiseen kokoukseen. Katsaukset ja päivitykset ovat avainasemassa, jotta kaikki osapuolet tietävät missä mennään.

Kokeile erilaisia viestintävälineitä

Palveluita, kuten Facebookia, voidaan

käyttää sekä verkoston sisäisesti että viestittäessä ulospäin, mm. paikallisille asukkaille.

Yhteinen tapahtumakalenteri

Kalenteri on yksinkertainen ja käytännöllinen työkalu, jolla voidaan helposti tiedottaa alueen asukkaille kaikesta alueella järjestettävästä toiminnasta. Kalenteri voi olla verkossa tai painettuna versiona.

Miten luoda paikallisten toimijoiden verkosto

MITEN TOIMITAAN?

- 1. Tartu ajatukseen yhteistyöstä**
- 2. Etsi olemassa olevat järjestöt ja toimijat**
- 3. Suunnittele yksi tai kaksi tapahtumaa, jotka paikalliset toimijat voivat järjestää yhdessä**
- 4. Kutsu ihmiset mukaan ja tarjoa tietoa toiminnasta**

MITÄ TARVITAAN?

Vähintään yksi toimija – alkuunpanija. Jokin idea ja kohde – syy yhteistyölle.

Tee lista toimijoista, ota yhteyttä alueen verkostoituneisiin henkilöihin (selvitä olemassa olevat verkostot).

Vahva caddie-tiimi, joka pystyy tekemään vaikean alustavan suunnittelutyön. Suunniteltu yhteinen toiminta voi olla mitä tahansa kaupunginosan siivouspäivästä paikalliseen festivaaliin tai vapaaehtoistyöhön vanhainkodissa.

Tiedota toiminnasta koko kaupunginosalle (mainokset, paikalliset nettisivustot, Facebook/Twitter, tapahtumakalenterit, lehdet). Älä unohda tai aliarvioi puskaradion voimaa!

MITEN TOIMITAAN?

5. Ota aktiivinen rooli ryhmän/ verkoston yhteistoiminnassa

b. Tee toiminnan itsearviointia

7. Jatka yhteistyötä

8. Huolehdi prosessin jatkuvuudesta

MITÄ TARVITAAN?

Toiminnasta riippuen voit tehdä erilaisia asioita: koordinoi, tue, suunnittele ohjelmaa, esitä ohjelmanumero, keitä kahvia... Muista että monenlaisia resursseja löytyy usein omasta verkostosta! Tärkeintä on kuitenkin innostus ja halu heittäytyä itsekin mukaan toimintaan.

Hyvää ja avointa keskustelua verkoston kesken palautteen saamiseksi ja antamiseksi. Kohota yhteishenkeä ja korosta yhteistyön etuja.

Painopisteen tulisi nyt siirtyä alkuunpanijoiden ideoista muiden toimijoiden ehdotuksiin. Jätä vetäjän rooli vähitellen muille ja muutu caddieksi.

Innostunut motivoija, joka haluaa varmistaa prosessin ja olla verkoston aktiivinen tukija.

Anna Malmberg –
asukasyhteistyökoordinaattori
(Norrköping)

"Kun katselin yleisöä Ringdansenin kulttuurifestivaalin aikana,
tajusin kuinka voimakkaasti toiminta voi vaikuttaa, kun
se suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä."

KAUPUNGINOSAN TOIMINTARYHMÄ

– Liikkeelle kohti yhteisiä päämääriä

Inspiraatio on tarttuvaa! Tämä havaittiin kun eräs caddie (CADDIES-projektityöntekijä) tuli Helsingin Pohjois-Haagaan. Siellä oli ollut paljonkin alueellista toimintaa muutama vuosikymmen sitten, mutta ajan myötä se oli hiipunut. Caddien toiminta ja paikallisen väestön innostus ovat saaneet kaupunginosatoiminnan uuteen kukoistukseen.

Caddie laati aluksi listan paikallisista toimijoista. Saadakseen toiset mukaan hänen oli itsekin ryhdyttävä toimijaksi. Hän otti selvää mitä alueella oli tapahtumassa ja meni tapaamaan asukkaita. Saatuaan riittävästi kontakteja hän pyysi paikallisia toimijoita ja asukkaita työpajoihin laatimaan kaupunginosalle yhteisiä visioita ja toimintasuunnitelmia. Työpajat olivat erittäin suosittuja. Monet ihmiset olivat vain odottaneet tilaisuutta ja kutsua voidakseen osallistua kaupunginosan yhteisiin aloitteisiin.

Työpajoista käynnistyi kaksi paikallista toimintaryhmää – ympäristöryhmä ja “tehdään yhdessä”-ryhmä. Sen jälkeen Pohjois-Haagassa on tapahtunut paljon: siivouspäiviä, kesämarkkinoita ja liikenneturvallisuuskampanja (vapaaehtoiset varmistivat lasten turvallista koulumatkaa) sekä toimintaa vanhuksille paikallisessa vanhainkodissa. Tämä kaikki kulmineoitui laajaan Pohjois-Haaga -päivään toukokuussa 2011.

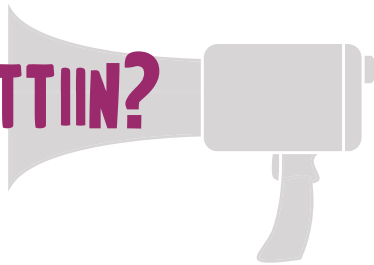

“Aivan yhtä tärkeää kuin konkreettiset tulokset on hyvä seura ja kahvihetket kokouksissa.”

Caddielta saatiin tukea toimintaryhmien koordinointiin, ja kun aktiviteetit vakiintuivat, vastuuta siirtyi vähitellen ryhmän jäsenille. Kirjaston kanssa tehtiin erinomaista yhteistyötä, ja se on tarjonnut kokoontumispaikan eri ryhmille. Ryhmien vahvuutta lisäsi tehokkuuden ja hauskanpidon yhdistäminen sopivassa suhteessa. Yhtä tärkeää kuin konkreettiset tulokset on hyvä seura ja kahvihetket kokouksissa – monet naiset leipovat kokouksia varten! Tärkeä asia on myös vastuun jakaminen. Toimintaryhmissä

ei ole velvollisuuksia, vaan jokainen voi tehdä juuri sen verran kuin tuntuu hyvältä. Jatkossa ryhmät toimivat kokoontumisfoorumeina ja saattavat säännöllisesti yhteen paikallisia toimijoita ja asukkaita. Yhteistyö on ollut avainasia, ja voimien yhdistäminen todella kannattaa!

MITÄ OPITTIIN?

On hyvä, että toimintaryhmä on joustavasti organisoitu ja perustuu vapaaehtoisuuteen. Rohkaise osallistujia jakamaan vastuuta mahdollisimman paljon.

MADALLA OSALLISTUMISKYNNYSTÄ

PAIKALLISET TOIMIJAT ASIAANTUNTIJINA

Caddie voi olla aloitteentekijä, koordinoija, avustaja ja katalyytti, mutta projektin oikeita suunnittelijoita ja toteuttajia ovat alueen todelliset asiantuntijat: paikalliset toimijat ja asukkaat.

KAKSI PERUSASIAA, KUN ALOITAT TOIMINNAN

Koordinoija ja paikallinen kontaktiverkosto, esimerkiksi listana paikallisista toimijoista.

Muista kommunikoida!

Käytä useita viestintäkanavia

Näkyäksesi ja tavoittaaksesi mahdollisimman monia tarvitset mm. julisteita, mainoslappusia, sähköpostia, paikallisia kotisivuja, sosiaalista mediaa ja sanomalehtiä. Älä aliarvioi suullista tiedottamista!

Konkreettisuus vetoaa

Kun etsit uusia jäseniä toimintaryhmiin,

pyydä kiinnostuneita mukaan käytännön toimintaan, jonka juuri he kokevat merkitykselliseksi. Uusien on helpompi tulla tapaamisiin, jos toiminnasta on jo selkeä kuva. Pidä kynnyks matalana!

Kommunikoi tehokkaasti ryhmässäsi

Valitse vastuuhenkilö, joka ylläpitää sähköpostilistaa ja verkoston yhteyksiä.

Miten caddie voi tukea ja helpottaa paikallisten ryhmien työtä?

MITEN TOIMITAAN?

1. Laadi lista paikallisista toimijoista
2. Etsi mahdollisia kokoontumispaikkoja
3. Järjestä yhteinen työpaja tai tapaaminen
4. Auta toimintaryhmiä pääsemään alkuun – ole koordinoija

MITÄ TARVITAAN?

Etsi internetistä, käy tapahtumissa, pyydä yhteystietoja.

Jos yleistä kokoontumistilaa ei ole, ehkä koulut, kirjastot, seurakunta tms. voivat tarjota tiloja käyttöön.

Käytä useita tiedotuskanavia. Suunnittele tapahtuma huolellisesti. Rohkaise osallistujia luomaan paikallisia visioita ja toimintasuunnitelmia. Muodosta toimintaryhmiä käsittelemään suosituimpia aiheita.

Heittäydy mukaan ja osoita aitoa kiinnostusta! Aluksi ryhmä tarvitsee apua järjestäytymiseen. Auta löytämään päämäärät ja tue käytännön asioissa kuten muistioiden ja kutsujen laadinnassa. Sisällön täytyy tulla paikallisilta toimijoilta – caddie vain koordinoi.

MITEN TOIMITAAN?

5. Toimi tukena ryhmien toiminnassa

b. Tarjoa välineet toiminnan itsenäiseen jatkamiseen

7. Anna neuvoja ja taustatukea

8. Muista antaa tunnustusta

MITÄ TARVITAAN?

Kun ryhmä alkaa toteuttaa suunnitelmiaan, tarjoa apua. Auta luomaan kontakteja, kirjoittamaan uutisia, järjestämään tapahtumia, hankkimaan uusia jäseniä jne. Ole kumppani!

Kun paikalliset toimijat ottavat yhä enemmän vastuuta, voit itse vetäytyä taustalle. Anna vinkkejä käytännön asioihin: jaa työtehtäviä ja kierrätä niitä ryhmässä. Jokainen osaprojekti tarvitsee vastuuhenkilön ja jäsenlista ylläpitäjän jne. Jaa vastuuta ja motivoi!

Aktiiviroolista vetäydyttyään caddie voi edelleen toimia tarvittaessa neuvonantajana.

Muista aina antaa tunnustusta paikallisten toimijoiden saavutuksille.

Terhi Vilkmán – asukastyön
koordinaattori (Helsinki)

"Heittäydy toimintaan niin muut kyllä seuraavat! Ole mukana
omana itsenäsi, suurella sydämellä ja tasavertaisena
kumppanina paikallisten toimijoiden kanssa."

MITEN LÖYTÄÄ UUSIA KOHDERYHMIÄ

- Ole luova, löydä avainhenkilöitä ja anna palautetta

Jos jatkat asioiden tekemistä aivan samoin kuin ennenkin, saat aina samoja tuloksia. Tämä peukalosääntö osoittautui todeksi Norrköpingin Ljurassa, missä asukkaat eivät aikaisemmin juurikaan välittäneet siitä, mitä heidän ympärillään tapahtui. Asukkaiden aktivoiminen vaati aivan uuden menetelmän.

Kunnallinen asuntoyhtiö on tärkeä toimija Ljurassa, jossa oli alkamassa useita kehitysprojekteja. Asukkaiden mukanaolo nopeuttaisi kehitystä ja saisi aikaan koko yhteisön kannalta parempia tuloksia. Ljuran asukkaiden tavoittaminen oli haaste. Etenkään nuoret ja perheelliset eivät ottaneet osaa perinteisiin asukaskokouksiin, joihin osallistui vain harvoja aktiiveja. Päätettiin kokeilla uutta menetelmää, jolla rohkaistaisiin ihmisiä osallistumaan. Menetelmä perustui kahteen periaatteeseen: 1. Ihmiset osallistuvat asioihin, jotka liittyvät heidän arkielämäänsä. 2. Osallistumisen tulee olla hauskaa ja helppoa.

“Etenkään nuoret ja perheelliset eivät ottaneet osaa perinteisiin asukaskokouksiin.”

Tapahtuman aiheeksi ja paikaksi valittiin alueen keskeltä asukkaalle tärkeä puisto. Siellä testattiin uutta menetelmää. Toisen periaatteen mukaisesti kohderyhmän toiveet analysoitiin. Nuoret aikuiset osallistuisivat, jos lapsille olisi turvallista toimintaa, ja jos tapahtuma sopisi perheiden aikatauluun.

Tapahtuma järjestettiin lauantaina ja lapsille tarjottiin toimintaa siksi aikaa kun vanhemmat osallistuivat puiston kehittämiseen eri tavoin.

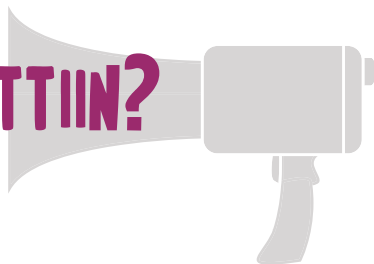
Perheet kiersivät puistoa, jossa oli erilaisia toimintapisteitä (esimerkiksi poniratsastusta, musiikkiesityksiä, tietokilpailu). Aikuiset merkitsivät karttaan paikkoja, joita voitaisiin parantaa. He osallistuivat puiston tulevaisuuskuvien suunnitteluun ja antoivat ideoita toiminnasta, jota puistossa kaivattiin. He saivat kirjoittaa, keskustella ja piirtää. Puistokierroksen päätteeksi he saivat halutesaan antaa yhteystietonsa saadakseen sähköpostiinsa uutislehden – helppo tapa olla mukana paikallisessa toiminnassa ilman velvoitteita.

Tapahtuma oli menestys! Osanotto oli runsasta ja tunnelma innostava. Monet antoivat yhteystietonsa saadakseen uutislehden. Tätä kirjoitettaessa puiston parannukset ovat vielä

meneillään. Kaupunginosan kehitystyössä suunnittelusta konkreettisiin tekoihin kuluu usein pitkä aika. Puistotapahtuman jälkeen on keskitytty pitämään asukkaat ajan tasalla tilanteesta. Kaksi kuukautta puistotapahtuman jälkeen järjestettiin uusi tapahtuma, jossa annettiin palautetta ja kiitettiin osallistujia.

MITÄ OPITTIIN?

Ihmiset osallistuvat jos aihe on heille tärkeä. Toisaalta täytyy olla mahdollisuuksia ja resursseja edistää ihmisten ideoita alkutapahtuman jälkeenkin.

LÖYDÄ HYVIÄ PERUSTEITA OSALLISTUMISELLE

PROSESSIT OVAT PITKIÄ - PIDÄ OSALLISTUJAT AJAN TASALLA JA INFORMOI HEITÄ

Älä jää vaiti, vaikka prosessin läpivieminen kestäisi odotettua pitempään. Ihmiset ymmärtävät viiveen, jos asiasta tiedotetaan avoimesti ja rehellisesti.

Menetelmien tulisi olla hauskoja ja helppoja, ja silti antaa osallistujille vaikutelma, että he ovat tekemässä jotain hyödyllistä. Vain uudet menetelmät ja uudet lähestymistavat antavat uusia tuloksia.

**UUSIEN KOHDERYHMIEN
TAVOITTAMISEEN TARVITAAN
MIELIKUVITUSTA**

Muista kommunikoida!

Erilaisia ihmisiä – erilaisia kanavia

Valitse kohderyhmällesi sopivin tiedotuskanava. Kysy osallistujilta, millä tavoin he saivat tiedon tapahtumasta saadaksesi selville miten tieto kulkee.

Määrittele kutsussa keitä on kutsuttu

Houkuttele aikuisia järjestämällä toimintaa lapsille ja kertomalla, että lapsetkin voivat osallistua vanhempien mukana.

Seuranta internetissä

Yksinkertainen tapa välittää tietoja prosessista on julkaista materiaalit ja tulevat suunnitelmat internetissä.

Pidä yhteyttä avainhenkilöihin

Aktiivisimmat osallistujat ovat avainhenkilöitä. Ylläpidä vakaat suhteet heihin, niin prosessi jatkuu.

Miten saada mukaan uusia osallistujia

MITEN TOIMITAAN?

1. Tunnista ihmisille tärkeä ja alueen kehittämisen kannalta hyödyllinen aihe
2. Valitse menetelmä, joka sopii kohderyhmällesi
3. Valitse aika ja paikka jotka ovat soveliaimmat tavoitellulle ryhmälle
4. Ilmoita tapahtumasta hyvissä ajoin useiden kanavien kautta; Laadi kiinnostava kutsu

MITÄ TARVITAAN?

Kyselytutkimus, alueen SWOT-analyysi tai esim. haastatteluja

Mielikuvitusta ja luovuutta menetelmän suunnitteluun. Käytä useita menetelmiä rinnan.

Tietoa kohderyhmästä. Tapahtuman järjestämiseen julkisella paikalla (esim. julkisessa puistossa) tarvitaan mahdollisesti lupia.

Tietoa siitä, mitkä kanavat tavoittavat kohderyhmän. Toisto ja muistutukset ovat tärkeitä. Käytä värejä ja houkuttelevia ilmauksia.

MITEN TOIMITAAN?

**5. Valmistelee ja toteuta tapahtuma;
Luo suhteita ja yritä löytää
alueen avainhenkilöt**

**b. Anna palautetta tapahtuman
jälkeen**

**7. Tiedota tilanteesta, vaikka
ihmisten ideoiden toteuttaminen
kestäisikin kauan**

**8. Pidä yllä avainhenkilöitten
sitoutumista ja luottamusta**

MITÄ TARVITAAN?

Innostusta! Iloitse ihmisten pienestäkin osallisuudesta – se voi olla ensi askel suurempaan sitoutumiseen. Pyydä yhteystietoja.

Nopea yhteenvedo/palaute tapahtuman jälkeen esim. sähköpostitse. Muista kiittää osallistumisesta.

Uutislehti tai jatkotapahtuma muutaman kuukauden kuluttua. Toteutus voi tapahtua askel askeleelta, joten pieniä “voittoja” voi ilmetä pitkin matkaa.

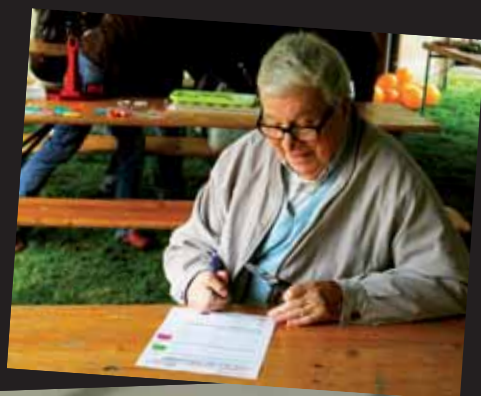
Jatkuva yhteys innokkaimpiin toimijoihin, esim. seurantakokoukset, aivoriihet. Heistä voi tulla “neuvonantajaryhmä”.

Jan Nilsson – paikallisen
vuokralatoyhtiön ympäristövastaava
(Norrköping)

"On ollut hieno päivä. Osallistujia oli runsaasti ja olemme saaneet lukemattomia uusia ehdotuksia puiston kehittämiseen.

Tuntuu todella hyvältä!"

YHDEN NAISEN UNELMA KOKONAAPURUSTON HYVÄKSI

- Baiban suojatien tarina

Baiba oli huolissaan kolmen lapsensa koulumatkan turvallisuudesta Riiassa. Hän kirjoitti kaupungin viranomaisille ja pyysi heitä parantamaan tilannetta. Viranomaiset eivät tehneet mitään, ja kirjeitse asioiminen vei runsaasti aikaa. CADDIES-tiimin tapaamisesta tuli käännekohta. Nyt kahden koulun välissä on liikennevalot ja suojatie!

Kysymys kahden koulun välisestä suojatiestä nousi esille v. 2009, kun lähellä asuva kolmen lapsen äiti ilmaisi huolensa lastensa turvallisuudesta. Tien ylitys oli sillä kohtaa erittäin vaarallista. Baiba kirjoitti viranomaisille vaatien liikennevalojen rakentamista koulujen väliin. Kirjeeseen kerättiin allekirjoituksia ympäröivien talojen asukkailta. Tämä ei kuitenkaan saanut viranomaisia liikkeelle. Heidän mielestään liikenne ei ollut erityisen vilkasta ja liikennemerkki "Huomio – lapsia!" riitti heille.

“**Kuljettajat eivät kuitenkaan hidastaneet merkin kohdalla, sillä puut peittivät sen.**”

Kuljettajat eivät kuitenkaan hidastaneet merkin kohdalla, sillä puut peittivät sen. Baiba ei luovuttanut, vaan tuli tapaamaan CADDIES-tiimiä pyytäen heiltä apua ratkaisun löytämiseksi. Aluksi CADDIES-tiimi vain neuvoi virallisen kirjeen laadinnassa ja toiveiden muotoilussa. Tiimi oletti, että Baiban puutteelliset tiedot olivat yhteistyön este. Huomattiin kuitenkin, että huolella muotoiltu kirjekään ei tuottanut tulosta.

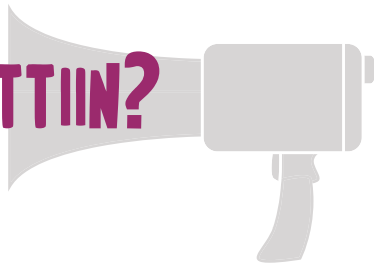

Koska liikenneturvallisuus on keskeinen osa alueen kehittämistä, päätti CADDIES-tiimi ottaa aktiivisemman roolin. Kaupungin liikenneviraston edustaja kutsuttiin asukastapaamiseen. Autoilijoita varten saatiin toinenkin varoitusmerkki. Sekään ei valitettavasti riittänyt, ja turvallisuus oli edelleen ongelma. Seuraavassa kirjeessä vaadittiin suojatien rakentamista. Vastauksessa suositeltiin säädöksiin ja teknisiin standardeihin tutustumista. Viranomaiset totesivat, että tämän suojatien kohdalla olisi niin paljon ratkaisemattomia ongelmia, että koko ajatus olisi parasta unohtaa.

Jossain vaiheessa vaikutti jo siltä, että Baiba olisi luovuttanut. Prosessi oli hyvin pitkä ja

haasteellinen, mutta satojen tietä ylittävien oppilaiden turvallisuus oli tärkeämpää. Myönteinen päätös syntyi vihdoin tapaamisessa Riian kaupunginvaltuuston liikennekomitean puheenjohtajan kanssa. Menettelytapa tuotti tulosta. Kuuden kuukauden kuluttua kauan odotettu päämäärä oli saavutettu: koulujen välille oli rakennettu suojatie liikennevaloineen.

MITÄ OPITTIIN?

Asukkaiden uusien aloitteiden toteuttaminen edellyttää viranomaisten suunnitelmilta joustavuutta. Paikallistoimija tarvitsee aimo annoksen sinnikkyyttä viranhaltijoiden ja byrokratian hitauden ja vastuksen selättämisessä.

VOIMAKAS TAHTO VOITTAA BYROKRATIAN

OIKEANLAINEN VIESTINTÄ JOHTAA MYÖNTEISEEN PÄÄTÖKSEEN

Eri viestintätavat sopivat eri tilanteisiin. Voit aloittaa puhelinsoitolla, jatkaa kirjeitse ja tavata vielä henkilökohtaisesti.

ÄLÄ ANNA PERIKSI ENSIMMÄISESTÄ VASTOINKÄYMISESTÄ!

Jos on varma aikeistaan, pitää olla myös kärsivällinen ja valmis jatkamaan vaikeuksista huolimatta.

Muista kommunikoida!

Tavoite – tulla ymmärretyksi

Pyri olemaan mahdollisimman tarkka ja yksityiskohtainen kirjoittaessasi virallista kirjettä. Kuvaile tilanne niin selkeästi, että ongelma varmasti selviää ja miksi sen ratkaiseminen on tärkeää.

Esitä asiasi järkevästi ja rakentavasti

Myönteistä asennetta on vaikea

kyseenalaistaa. Lähesty virkailijoita kohteliaasti ja vältä syyttävää sävyä.

Tiedota tuloksista!

Kerro saavutuksistasi – tässä tapauksessa suojatiestä – naapureille ja muille asianosaisille. Näytä inspiroivaa esimerkkiä!

Miten saada uudet liikennevalot kaupunginosaasi

MITEN TOIMITAAN?

1. Tunnista ongelma
2. Etsi tukea ideallesi
3. Selvitä kuka on vastuussa tällaisten ongelmien ratkaisemisesta kaupunginosassasi
4. Älä anna periksi, jos saat kielteisen vastauksen ensimmäisellä yrittämällä
5. Älä anna periksi, jos saat kielteisen vastauksen toisella yrittämällä
6. Älä anna periksi, jos saat kielteisen vastauksen kolmannella yrittämällä

MITÄ TARVITAAN?

Katsele ympärillesi omistajan silmin.

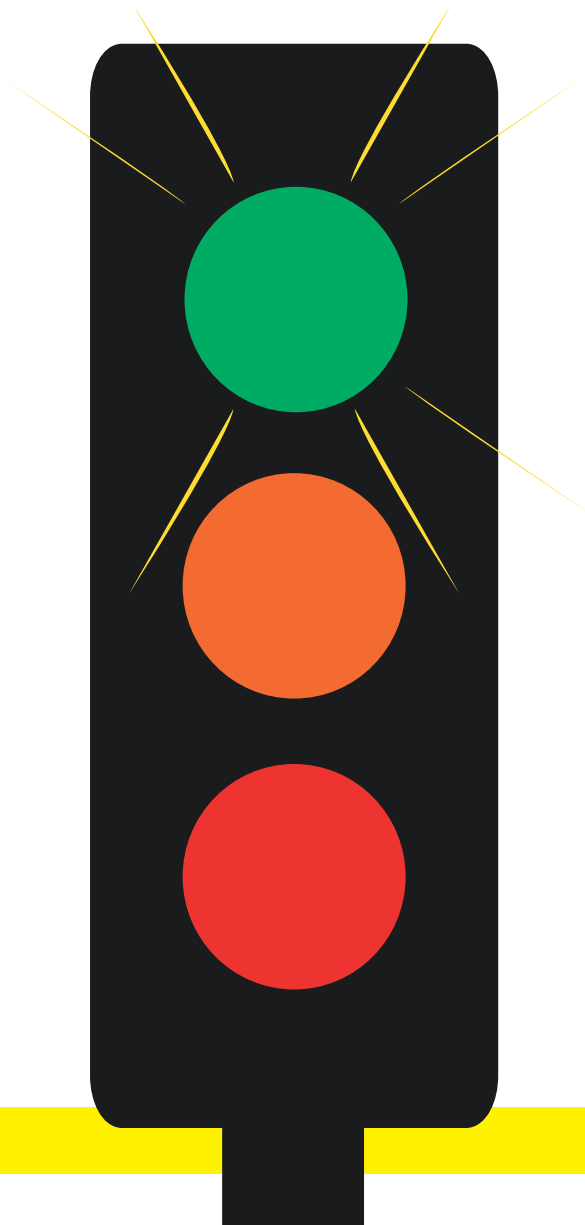
Etsi ihmisiä jotka ovat samaa mieltä kanssasi. Jaa ajatuksesi heidän kanssaan.

Ota yhteyttä paikallisiin viranomaisiin – kirjoita kirje.

Toista prosessi: etsi vahvoja perusteluja ja ole kärsivällinen kun selität mitä asialle mielestäsi pitäisi tehdä.

Etsi liittolainen – joku, jolle on tärkeää että onnistut.

Etsikää yhdessä oikea hallinnollinen taso, jolla asiaan pystyy vaikuttamaan (kaupungin virasto, valtuusto, aluehallinto..).

Baiba Giptere – projektiaktivisti (Riika)

"Olen tyytyväinen tuloksiin. Mutta on valitettavaa,
että näinkin pienestä asiasta muodostuu niin suuri ongelma
kehittyneessä Euroopassa. Nyt kuitenkin tiedän,
että nuorin tyttäreni ja hänen luokkatoverinsa ovat
turvassa koulumatkallaan."

KAUPUNGINOSAN YHTEISEN TAPAAMISPAIKAN LOYTÄMINEN

- Kirjaston kellarin tarina

Innostunut puheensorina voimistuu, kun laskeudutaan rappusia Helsingin Pohjois-Haagan kirjaston kellariin. Siellä istuu joukko paikallisia ihmisiä suunnittelemassa erästä tulevaa tapahtumaa. Kirjaston työntekijä, Jouko, huomasi tarpeen ja mahdollisuuden lyövän kättä kirjaston kellarin varastuhuoneessa – ja eipä aikaakaan, niin tilaa alettiin käyttää kokoontumispaikkana!

Vuosikausia Pohjois-Haagan asukkailla ja paikallisilla toimijoilla on ollut todellinen puute kunnollisista tapaamispaikoista. Lähiö rakennettiin 1950-luvulla, jolloin ajatus yleisistä kohtaamispaikoista ei vielä ollut rantautunut kaupunkisuunnitteluun. Pohjois-Haagan pieni kirjasto on moderni ja joustava, ja sen työntekijöiden keskuudessa vallitsee erityinen henki – avoimuus uusille ideoille. Yhteisen tapaamispaikan tarve nousi esiin, kun alueelle oltiin järjestämässä visiointityöpajaa. Jouko huomasi, että kirjastolla itse asiassa oli kella-

rihuone, jota sillä hetkellä käytettiin vain varastona. Ensisilmäyksellä se näytti toivottomalta: pimeä, pölyinen, sekainen ja toivoton kokoushuoneeksi. Mutta kirjaston henkilökunta sai sen pikaisesti siivottua, ja pian vanha varasto oli sisustettu viihtyisäksi kokoustilaksi. Sekä työpajasta että tapaamispaikasta tuli välitön menestys!

Monet paikalliset ryhmät ja yhdistykset ovat saaneet tilasta kokous- ja tapaamispaikan. Kirjasto on neutraali, matalan kynnyksen

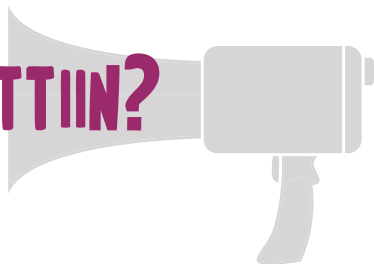
“Monet paikalliset ryhmät ja yhdistykset ovat saaneet tilasta kokous- ja tapaamispaikan.”

paikka, joka pystyi jopa tarjoamaan huoneen käyttöön ilmaiseksi. Näin yllättävän idean kokeilemisen kautta käynnistyi prosessi, joka on tuonut etuja koko kaupunginosalle. Uusi paikallinen veloitukseton tapaamispaikka on tuonut kirjastolle hyvin julkisuutta ja kasvattanut jopa kävijämääriä. Tämä saattaa puolestaan vaikuttaa kirjaston rahoituksen lisääntymisen mahdollisuuteen, sillä kaupunki on esittänyt budjettileikkauksia joillekin paikallisille palveluille, joiden käyttäjämäärät eivät ole kasvussa. Onnistunut yhteistyö on edes-

auttanut siis myös tärkeän paikallisen palvelun, kaupunginosan oman kirjaston säilymiseen alueella – mistä hyötyvät sekä asukkaat että kaupunki. Todellinen “kaikki voittavat”-ratkaisu!

MITÄ OPITTIIN?

Koko naapurusto ei voi
ahtautua jonkun kotiin.
Tapaamispaikan tulee olla
neutraali, jotta kaikki voivat
tuntea itsensä tervetulleiksi.
(Kaikki eivät halua tulla
esimerkiksi kirkkoon tai baariin.)

TAPAAMISPAIKKA ON ELINTÄRKEÄ PAIKALLISEN TOIMINNAN SUUNNITTELULLE

UNOHDA TOTUTUT AJATUSMALLIT

Käy läpi kaikki alueen kuviteltavissa
olevat paikat, joita voisi käyttää
tapaamispaikkana. Ole kekseliäs
– sopiva paikka voi löytyä
odottamattomalta suunnalta.

Tyhjillään olevan tilan
muuttaminen aktiiviseksi
tapaamispaikaksi voi
hyödyttää myös tilan
omistajaa.

ETSI RATKAISUJA, JOISSA USEAMMAT OSAPUOLET VOITTAVAT

Muista kommunikoida!

Levitä sanaa ideastasi heti alusta alkaen

Kerro alueen asukkaille, miksi yhteinen tapaamispaikka on tarpeen. Puhu niin monien kanssa kuin voit. Se voi johtaa odottamattomiin yhteistyömahdollisuuksiin.

Levitä sanaa tuloksista kun tavoite on saavutettu

Tiedota uudesta tapaamispaikasta kaikkien käytettävissä olevien paikallisten

tiedotuskanavien kautta. Tavoitat enemmän käyttäjiä ja luot kasvavaa kysyntää kertomalla mahdollisuudesta kaikille.

Levitä sanaa yhteisistä säännöistä

Tapaamispaikan yhteisesti hyväksytyt pelisäännöt kannattaa kirjata muistiin ja asettaa kaikkien saataville eri tiedotuskanavien kautta.

Miten löytää yhteinen kohtaamispaikka

MITEN TOIMITAAN?

1. Lähde liikkeelle tarpeesta
– yhteinen tapaamispaikka
2. Levitä ajatusta yhteisestä
tapaamispaikasta
3. Kun etsit mahdollisuuksia, älä
takerru totuttuihin ajatusmalleihin

MITÄ TARVITAAN?

Todellinen tarve alueella: neutraali maksuton yhteinen tapaamispaikka on välttämätön yhteisten toimintojen suunnittelua ja järjestämistä varten.

Kerro tarpeesta mahdollisimman monille. Käytä ymmärrettäviä perusteluita. Älä unohda kysyä julkishallinnolta ja yrityksiltä.

Ole kekseliäs – kokeile epätavallisiakin ratkaisuja ennakkoluulottomasti. Tartu onnekkaisiin sattumiin!

MITEN TOIMITAAN?

4. Etsi ratkaisuja joissa useat osapuolet voittavat

5. Tiedota tapaamispaikasta paikallisesti

MITÄ TARVITAAN?

Selvitä alueen resurssit. Ota huomioon sekä paikan käyttäjien että omistajien edut. Näin voi löytyä ratkaisu, josta on jopa odotettua enemmän hyötyä kaikille.

Levitä sanaa tapaamispaikasta. Paikan laaja tunnettuus johtaa käyttöasteen kasvuun ja suurempaan määrään tapahtumia alueella. Käytä viestinnässä kaikkia paikallisia verkostoja ja tiedotuskanavia.

Jouko Tikkanen, Helsingin
Pohjois-Haagan kirjaston työntekijä

"Caddien tehtävä on kantaa mailapussia,
joka voi ajoittain olla raskaskin – palloa täytyy
paikallisten toimijoiden lyödä ihan itse."

KAUPUNGINOSAN TULEVAISUUS ON SEN AKTIIVEISSA

- Tarina siitä, miten paikalliset toimijat oppivat yhteisön johtamista

Yhteisöjohtaja on prosessin katalyytti, hänellä on näkyvä rooli ja hän on hyvä ohjaamaan muita – joskus jopa tietämättä minne. Häinkin voi tarvita apua kokeneemilta, henkilöiltä jotka tietävät mitä kaikkea voidaan tehdä. Yhteisöjohtaja tarvitsee lisäksi ripauksen karismaa sekä prosessin ohjaamisen taitoja. Halu toimia on hyvä alku, mutta myös tietoja ja taitoja tarvitaan.

Kun etsittiin tapoja saada asukkaat osallistumaan innokkaammin kaupunginosansa kehittämiseen, päätettiin järjestää koulutusta niille, jotka itsenäisesti ja intohimoisesti osallistuivat sosiaalisiin prosesseihin. Toisin sanoen AKTIVISTEILLE. Suunnitelmana oli tarjota heille viestinnän ja motivoinnin taitoja sekä esitellä yhteisöjohtamisen perusteita ja ongelmanratkaisun tekniikoita.

Seminaareja ja käytännön työpajoja tarjottiin yhteensä 33 tuntia. Koulutusrupeama alkoi kesällä 2010. Valmisteluvaiheeseen kuu-

lui tiedotusta, osallistujien kokoamista sekä koulutussisältöjen työstämistä. Osallistujat olivat aktiivisia, keskustelivat aiheista ja jakoivat ajatuksiaan ja tietojaan. Yhteisöjohtajakandidaatit kuuntelivat asukasosallistujia, joilla oli heidän kanssaan samanlaisia kokemuksia. Suurta innostusta herätti alustus Helkan myönteisistä kokemuksista Helsingissä. Koulutuksen viimeinen tehtävä oli saada asukkaat luomaan kaupunginosalleen tulevaisuuden kehityshankkeita sekä konkreettinen suunnitelma yhteisön vahvistamiseksi.

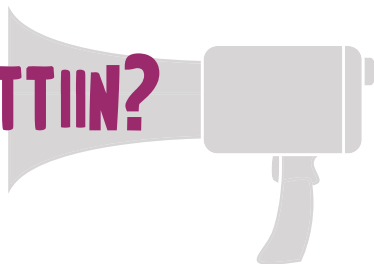
Esitellyistä tuloksista nähtiin, kuinka monenlaisia tarpeita asukkailla oli ja kuinka erilaisia suunnitelmat olivat: tapahtuma jossa voisi tutustua naapureihin, lisää vihreää alueelle, leikkipuisto lapsille.

**“Yhteisöjohtajat halusivat oppia
yhä lisää.”**

Koulutettavat kaipasivat vielä lisääoppia, erityisesti viestintätaidoissa. Pyynnöstä järjestettiin vielä viestintäaiheinen sosiaalipsykologinen koulutus. Maisteriopiskelijat saatiin apuun – he tarvitsivat harjoitusyleisön ja osallistujat opettajia. Onnekas yhteensattuma! Kaikille toimijoille pystyttiin antamaan myös koulutusta omalla äidinkielellä, kahdessa eri ryh-

mässä. Loppukysely vahvisti, että koulutetut kokivat itsensä varmemmiksi, löysivät naapurustosta kumppaneita ja loivat hyvän perustan yhteistyölle asukkaiden kanssa. Seminaarien tulokset ovat osoittautuneet kestäviksi. Eräskin yhteisöjohtaja oli aloittamassa leikkipuistoprojektia kaupunginosassaan v:n 2011 alussa.

MITÄ OPITTIIN?

Innostus on prosessien aloittajan tärkeimpiä piirteitä. Hänen energiansa aktivoi muitakin.

HAVAITSE AKTIIVISET!

MITÄ ENEMMÄN TIEDÄN, SITÄ ENEMPÄÄN PYSTYN!

Koulutus avartaa toimijoiden näköaloja ja tarjoaa heille uusia taitoja ja työkaluja.

AINA ON JOKU JOKA OSAA TARTTUA OHJAKSIIN - ETSI HÄNET!

Meidän tulisi helpottaa yhteisön hyväksymän toimijan tietä yhteisöjohtajaksi ja antaa hänelle tukea.

Muista kommunikoida!

Etsi aktiiviset henkilöt

Etsi muutoksiin tai parannuksiin pyrkineitä aktiiveja, joilla ei ole aiemmin ollut mahdollisuutta edetä, käytössä olevien kanavien tai netin kautta.

Ole avoin ja helposti lähestyttävä

Tue koulutukseen osallistuvia. Auta heitä löytämään tarvittavat tiedot ja neuvo heitä. Usko heihin!

Ylläpidä suhteita

Pidä yhteyttä toimijoihin koulutuksen jälkeen ja pyydä palautetta.

Ole joustava

Jos yhteistä kieltä ei löydy, yritä järjestää erikielisille omia ryhmiä.

Miten toimijoista tulee johtajia

MITEN TOIMITAAN?

1. Järjestä tiedotuskampanja

2. Hanki osallistujia

3. Suunnittele ohjelman sisältö ja rakenne

4. Etsi asiantuntijoita

MITÄ TARVITAAN?

Käytä radiota ja paikallisia nettisivustoja. Jaa julisteita ja mainoslappusia julkisille paikoille. Lähesty asuntoyhtiöitä.

Kerää kyselylomakkeeseen henkilöiden yhteystiedot, kokemus ja tavoitteet. Tiedota opetuskielestä tarvittaessa.

Tutustu valmiiseen koulutustarjontaan. Selvitä ryhmän tarpeet. Mukauta ohjelma senhetkisiin tarpeisiin.

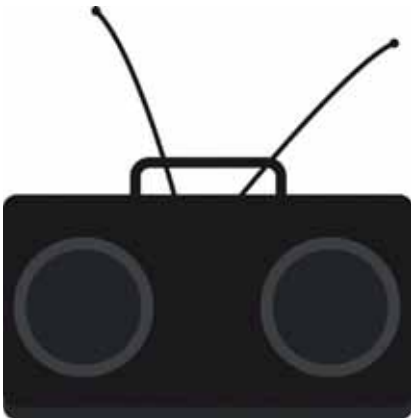
Neuvottele mahdollisten luennoitsijoiden kanssa. Laadi tarvittavat sopimukset.

MITEN TOIMITAAN?

5. Etsi kokoontumispaikka

b. Älä jää etäiseksi

7. Jatka ryhmän seurantaa

MITÄ TARVITAAN?

Paikan tulisi olla tarkoituksenmukainen, myös tekniikaltaan. Hoida tilan varaus tai vuokraus.

Ole mukana koulutuksissa, pidä osallistujalista, tee palautekysely, kysy tulevaisuuden suunnitelmista.

Anna yhteisöjohtajille säännöllistä palautetta, kysele toiminnasta ja muista kuulumisista. Kannusta heitä.

Lidija Gorbika – koulutuksiin osallistunut (Riika)

"Koulutuksissa sai mahdollisuuden keskustella samoin ajattelevien ihmisten kanssa, ne innostivat jatkamaan ja tukivat arjen ongelmassa. Tyytymättömyyden hetkinä pyri aina kääntämään huomiosi pienimpiinkin tyytyväisyyden aiheisiin."

PARANNETAAN LIKENNETURVALLISUUTTA YHTEISTYÖSSÄ VIRANHALTIJOIDEN KANSSA

Helsingin Arabianranta-Toukola-Vanhakaupunki –alueen (Artova) liikenneturvallisuuden parantamisesta kiinnostunut asukasryhmä tutkii liikennekyselyn tuloksia yhdessä viranhaltijoiden kanssa. Useita parannuksia liikennejärjestelyihin esitetään. Viranhaltijoita ilahduttaa hedelmällinen keskustelu sekä arvokkaat tulokset kyselystä, jonka alueen asukkaat toteuttivat.

Artovan liikenneturvallisuusryhmä tiesi tavoitteensa jo alusta alkaen. He tarvitsivat kuitenkin hieman tukea toteuttaakseen ajatuksensa kattavasta paikallisesta liikenneturvallisuuskyselystä. Tukea saatiin projektin Caddielta, mikä johti kouriintuntuviin tuloksiin. Ryhmä pääsi yhteyteen alueen liikennesuunnittelusta vastaavien kanssa, ja mm. ryhmän toive erään nopeusrajoituksen muuttamisesta toteutui.

Selkeiden päämäärien lisäksi onnistunut yhteistyö edellyttää vastuualueiden jakamista.

Jo toisessa tapaamisessaan ryhmä jakoi alueensa neljään osaan, joista jokainen ryhmän jäsen otti vastuulleen yhden. Kaikki saivat tehtäväkseen kartoittaa liikenteeseen liittyvät ongelmat ”omassa” neljänneksessään. Havainnoista keskusteltiin myöhemmin koko ryhmän kesken. Tämä antoi kaikille hyvän kokonaiskuvan koko alueen kiireisimmistä liikenneongelmista.

Liikenneturvallisuusryhmä halusi jatkaa vielä pidemmälle. Se päätti järjestää kattavamman kyselyn, johon kaikki alueen asukkaat voisivat

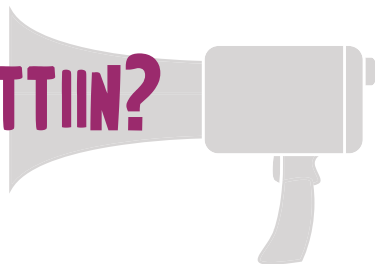

osallistua. Kysely toteutettiin tietyn nettipohjaisen järjestelmän avulla ja apua saatiin ulkoiselta asiantuntijalta sekä CADDIES-projektilta. Paikallisilta asukkailta kerättiin suuri määrä tietoa. Ryhmän seuraava tehtävä oli tunnistaa kerätystä tiedosta olennaisin. Tulokset esitettiin Helsingin kaupunkisuunnittelun viranhaltijoille, jotka olivat erittäin kiitollisia saadessaan niin asiantuntevaa palautetta suoraan asukkailta. Ryhmä on saanut paljon positiivista palautetta myös asukkailta. Eräs ryhmän iso saavutus – liikenteen väheneminen alueen pääkadulla – ei ole jäänyt huomaamatta.

“Selkeiden päämäärien lisäksi onnistunut yhteistyö edellyttää vastuualueiden jakamista.”

MITÄ OPITTIIN?

OLE ALOITTEELLINEN

Miten voimme omalla toiminnallamme herättää kaupungin viranhaltijoiden kiinnostuksen? Tehkää jotain konkreettista, vaikkapa paikallisen tiedon keruuta ja sen tarjoamista viranhaltijoille.

KIINNOSTAVAT AIHEET MOTIVOIVAT TOIMINTAAN

Esimerkiksi turvallisuus on laajasti kiinnostava teema ja houkuttelee ihmisiä osallistumaan.

Muista kommunikoida!

Ota yhteyttä tärkeisiin päättäjiin

Kun tuntee merkittävimmät päätöksentekijät, on tärkeisiin päätöksiin paljon helpompi vaikuttaa.

Käytä digitaalista teknologiaa

Nettikyselyjärjestelmien avulla voit helposti kartoittaa suuren joukon mielipiteitä ja demokratisoida päätöksenteon prosessia.

Ilmaisia kyselypalvelusivustoja on olemassa useita.

Selvitä mitä asiantuntemusta ryhmästäsi jo löytyy

Avoin keskustelu ryhmässä tuo osallistujien taidot ja vahvuudet päivänvaloon ja kaikkien hyödyksi.

Miten jonkin tietyn aihealueen tiimi toimii

MITEN TOIMITAAN?

- 1. Valitkaa yhteistyön teema ja rohkaiskaa kaikkia osallistumaan**
- 2. Tutustukaa toisiinne**
- 3. Luokkaa toimintaperiaatteet**
- 4. Laatikaa toimintasuunnitelma**

MITÄ TARVITAAN?

Mitään ei tapahdu jos kukaan ei tee aloitetta. Osallistumiskynnyksen tulisi olla matala.

Tutustumalla toisiinne saatte hyödynnettyä ryhmän potentiaalin parhaiten – ja teillä on hausempaa!

Miettikää haluatteko vain pitää hauskaa yhdessä, vai samalla myös saada jotain aikaan.

Konkreettinen ja realistinen tavoite on tärkeää muotoilla jo mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

MITEN TOIMITAAN?

5. Kartoittakaa kehityksen kohteet

b. Verkostoitukaa

7. Hyödyntäkää vahvuuksianne

8. Vaikuttakaa

MITÄ TARVITAAN?

Luokkaa yleiskatsaus alueen haasteisiin ja kehittämiskohteisiin. Jakakaa vastuualueet – jokaisella tulisi olla omansa.

Selvittäkää avainhenkilöt tiimin työn suhteen (kunnalliset viranhaltijat, yritykset, erilaiset yhdistykset) ja ottakaa yhteyttä. Näin saatte tietoa suoraan ja pääsette keskusteluun päätäntävaltaa omaavien henkilöiden kanssa.

Hyödyntäkää digitaalista teknologiaa tai ihmisiä jotka voivat auttaa siinä. Ottakaa kaikki irti asiantuntijayhteysistänne.

Miettikää tarkkaan tärkein viestinne ja etsikää parhaat tavat levittää sitä mahdollisimman laajasti. Tehkää kaikista saavutuksistanne julkisia!

Mårten Bjurström, asukas ja aktivisti
Artovan alueelta Helsingistä:

"Mukava yhdessäolo on tärkeintä, kun asialleen
omistautuneet vapaaehtoiset kokoontuvat. "Slow City"-konsepti
auttoi meitä fokusoitumaan; turvallisuus ja miellyttävyys olivat
jatkuvia tavoitteitamme. Kaikkia päämääriä ei toki saavuteta
heti, mutta toiminta jatkuu."

Projektitiimin päätössanat

Tämän ohjekirjan on saanut aikaan yhteisökehittäjien tiimi – caddies-tiimi – joka asuu ja toimii Ruotsissa, Suomessa ja Latviassa. Vuonna 2009 tiimin taustaorganisaatiot saivat kolmen vuoden rahoitustuen EU:lta kehittääkseen ja testatakseen menetelmiä ja toimintamalleja, jotka takaisivat eri yhteisöryhmille mahdollisuuden tarttua oman ympäristönsä kehittämisen ohjaksiin.

Alusta alkaen oli yhteisenä tarkoituksena koota kaikki opittu tieto yhteen, tähän kirjaseen. Tiimi ei halunnut pelkästään kirjoittaa raporttia projektistaan, vaan luoda jotain kestävämpää – jotain joka innostaisi “caddieita” kautta maailman näkemään oma osuutensa uusin silmin. Näin kävi meidän CADDIES-tiimeillemme projektin aikana.

CADDIES-projektin vahvat kokemukset kirvoittivat monenlaisia tunteita ja kommentteja ryhmän jäseniltä. Edeltävillä sivuilla ilmeni jo joitakin niistä, mutta tässä luvussa tuodaan vielä esiin muutamia merkittäviä perusasioita sekä esitellään tiimien jäseniä.

Mielestäni voimaannuttava työskentelytapa on tärkeä koska...

“Se vahvistaa sisäistä minäämme, ja silloin siitä hyötyvät sekä ihmiset itse että heidän naapurustonsa.”

Alexandra Lindén – Kokenut asiakasasiantuntija (Norrköping)

“Voimaantuminen on avainasemassa, kun haluamme jokaisen ottavan vastuuta lähiympäristöstään.”

Anna Kanervo – Innokas yhteisökehittäjä (Helsinki ja Norrköping)

“Uskon päässeeni todistamaan todellista voimaantumista nähtyäni, miten joku aluksi epäroï “kelpaanko tähän?” ja piankin jo pyrki aktiivisesti ja intohimoisesti itselleen ja koko yhteisölleen tärkeisiin tavoitteisiin.”

Terhi Vilkmán – Laajasydäminen kaupunginosatoimija (Helsinki)

“Kannustus on tärkeää, koska se voi lisätä yksilöiden ja yhteisöjen poliittisia, sosiaalisia ja taloudellisia vahvuuksia. Kun ihmiset alkavat uskoa omaan kykyihinsä, kaikki on mahdollista.”

Hannu Ikäheimo – Rento budjettisuunnittelija (Helsinki)

Vahvimmat kokemukseni CADDIES-projektista...

"Istun huoneessa, joka on täynnä yhdistyksiä. Kysytään mitä pitäisi tehdä seuraavaksi. Ja äkkiä syntyy yhä vain uusia ja uusia ideoita! Eikä yksikään niistä ole caddien tai viranhaltijan ajatus, vaan kaiken keksivät alueella elävät ja toimivat tavalliset ihmiset."

Caroline Blomgren – Sosiaalisen integraation innokas kannattaja (Norrköping)

"...oli havainto, että asukkaat todellakin OVAT AKTIIVISIA!"

Alise Gedgauda – Ideoiden kannattelija (Riika)

"Viime kesän naapurustopäivänä oli hienoa nähdä, miten naapurit kohtasivat toisiaan ensi kertaa. Sitä ei varmaankaan olisi tapahtunut ilman caddie-tukihenkilöä."

Vineta Darzniece – Tyytyväinen caddie (Riika)

Caddie-toiminnan merkitys minulle

"Olen todella nauttinut caddien työstä, en vain ammattini vuoksi vaan myös yksityishenkilönä. Saamiani työvälineitä ja kokemusta ei voi mitata rahassa."

Thomas Gustafsson – CADDIES-projektin ylepeä jäsen (Norrköping)

"Caddiena toimiminen on inspiroiva loputon oppimisprosessi."

Pirjo Tulikukka – Idealistinen voimaantumisoilija (Helsinki)

"On aika vaikeaa olla vain yksinkertaisesti caddie eikä kaikesta huolehtiva ohjaaja. Caddie on kannattaja, rohkaisija ja tukija, ei niinkään toiminnan tekijä."

Margarita Scadrina – Innostunut aluekommunikaattori (Riika)

"Olen ylpeä siitä että olen caddie, ja tunnen vastuuni vahvasti."

Larisa Abelite – Positiivinen ajattelija (Riika)

Vinkkejä muille caddieille...

"Älä hoputa, vaan arvosta sitä että ihmiset ovat erilaisia ja järjestä tapaamiset heille tutuissa paikoissa."

Martin Callmeryd – Vannoutunut viestijä (Norrköping)

"Kun caddie on käynyt tarpeettomaksi, tiedät tehneesi hyvää työtä."

Päivi Savolainen – Pätevä yhteisöviestijä (Helsinki)

"Avoimuus, arvostus ja kärsivällisyys kommunikoinnissa. Innostusta ja vahvaa työpanosta – yhteistyössä."

Ilona Kalva – Hiukan pidättyväinen puhuja, mutta ahkera suorittaja (Riika)

"Uusi sosiaalinen teknologia muuttaa viestimisen tulevaisuutta ja mahdollistaa entistä dynaamisempia yhteisöjä. Käytä sitä rohkeasti!"

Ilari Kajaste – Melkoisen sosiaalinen IT-asiantuntija (Helsinki)

"Kuuntele sydäntäsi! Siten kaikki on hausempaa sekä itsellesi että kohtaamillesi ihmisille."

Anna Malmberg – Tiedonhaluinen projektikoordinaattori (Norrköping)

CADDIES (Creating Attractive, Developed and Dynamic Societies together with Inhabitants)

– projekti sai tukea EU:lta (Central Baltic Interreg IV A Programme 2007–2013). Se alkoi maaliskuussa 2009 ja päättyi vuoden 2011 loppuun. Projektin pääkumppani oli Hyresbostäder i Norrköping AB (kunnallinen asuntoyhtiö Norrköpingissä, Ruotsissa). Muut osapuolet olivat Helsingin kaupunginosayhdistykset ry Helka (helsinkiläisten kaupunginosayhdistysten keskusyhdistys, jonka tavoitteena on edistää Helsingin kaupungin ja sen asukkaiden välistä vuoropuhelua) sekä Riian kaupungin asunto- ja ympäristötoimi (Riika, Latvia).

Näiden kolmen osapuolen päätavoite oli selvittää, miten motivoida eri asukasryhmiä osallistumaan yhteisönkehitysprosesseihin ja ottamaan vastuuta omasta asuinympäristöstään (talo, kortteli tai kaupunginosa) kestäväällä tavalla. Kaikki osapuolet osallistuvat aktiivisesti kaupunginosien kehittämiseen Norrköpingissä, Helsingissä ja Riassa.

Tämä julkaisu esittää tekijöidensä näkemyksiä, eikä virallisia tahoja voida pitää vastuullisina projektin osapuolten julkaisemasta informaatiosta.

© CADDIES 2011
Design Anna Jonsson
www.annajonsson.eu

Tämä on käytännön käsikirja kaikille, joita kiinnostaa yhteisöjen kehittäminen. Kirjan lähestymistapaa ohjaavat jatkuvuuden periaate, intohimon tärkeys ja usko yhteistyön voimaan houkuttelevien kaupunginosien rakentamisessa.

Sisältö kattaa kymmenen valikoitua esimerkkiä yhteisönkehittämisprosesseista kolmessa eri maassa (Ruotsi, Suomi, Latvia). Nämä tarinat olivat osa CADDIES-projektia (Creating Attractive, Developed and Dynamic Societies together with Inhabitants). Vuosien 2009-2011 aikana CADDIES-projekti on testannut ja kehittänyt menetelmiä, jotka auttavat eri asukasryhmiä ottamaan vastuuta oman lähiympäristönsä kehittämisestä. Tärkeimmät havainnot ja tarinat on kerätty tähän käsikirjaan antamaan uusia näkökulmia ja inspiraatiota paikallisyhteisöjen kehittämiseen.